

Pilarki tarczowe poprzeczne

Pilarki tarczowe poprzeczne z ręcznym lub mechanicznym posuwem służą do piłowania drewna w poprzek włókien. Stosowane są najczęściej do przecinania desek lub bali na krótsze odcinki o określonej długości.

Spośród wielu typów konstrukcji tych maszyn do najbardziej popularnych i jednocześnie stwarzających największe zagrożenia należą:

Pilarki górnowrzecionowe do cięcia poprzecznego z wahliwym ramieniem (zwane popularnie ukośnicami), w których zespół piły, na ramieniu połączonym ze stołem za pomocą przegubu (zawiasów) jest ręcznie dociągany do obrotowego stołu. Piła ma możliwość przechylenia do cięcia ukośnego.

Pilarki dolnowrzecionowe do cięcia poprzecznego (zwane popularnie kapówkami), w których piłę, również zamocowaną na wahliwym ramieniu, lecz w położeniu spoczynkowym znajdującą się pod stołem, wysuwa się za pomocą naciśnięcia nogą pedału lub rzadziej – pociągnięcia ręką dźwigni.

Zagrożenia stwarzane przez pilarki tarczowe poprzeczne:

Najważniejszym zagrożeniem przy obsłudze tych maszyn są urazy rąk w wyniku bezpośredniego kontaktu z narzędziem lub w trakcie manipulacji obrabianym drewnem. Wynika to z konieczności ciągłego operowania rękoma w strefie skrawania pilarki oraz ręcznego przytrzymywania materiału podczas piłowania. Zbyt bliskie ułożenie rąk lub przypadkowe przemieszczenie zespołu piły z położenia spoczynkowego może doprowadzić do ciężkich okaleczeń palców i dłoni.

Do urządzeń ochronnych pilarek górnowrzecionowych należą:

- dwuczęściowa osłona piły, składająca się ze stałej części górnej - osłaniającej niepracującą część piły oraz z samozamykającej się dolnej części, która w górnym, spoczynkowym położeniu całkowicie osłania piłę od dołu a odsłania ją podczas ruchu głowicy w dół, w celu umożliwienia piłowania
- mechaniczny rygiel zapobiegający przypadkowemu opuszczeniu się głowicy
- urządzenie powodujące, po zwolnieniu głowicy, jej samoczynny ruch powrotny do góry

W maszynach tych nie powinno się piłować zbyt małych, krótkich przedmiotów,

wymagających przytrzymania bardzo blisko płaszczyzny cięcia. Niebezpieczne jest zwłaszcza ukosowanie, gdyż pilarz może ulec złudzeniu, że jego ręce są oddalone od piły.

Mechanizmy zamykania osłony samoczynnej oraz powrotnego ruchu głowicy muszą być sprawne, tzn. ruch zamykania powinien być płynny, bez zacięć i w miarę szybki. W przeciwnym razie należy mechanizm oczyścić lub wymienić sprężynę.

W pilarkach dolnowrzecionowych występują następujące urządzenia ochronne:

- osłona stała piły
- osłona tunelowa z fartuchami ochronnymi, która obejmuje strefę piłowania
- osłony pedału lub dźwigni posuwu, chroniące przed przypadkowym naciśnięciem i przesunięciem piły z położenia spoczynkowego
- urządzenie powodujące samoczynny ruch powrotny głowicy do dołu, po zwolnieniu głowicy
- amortyzator – tłumiący efekt odbicia głowicy i powrotu do strefy piłowania

Nie wolno wygarniać ręką obrzynków ze strefy piłowania. W tym celu należy zaopatrzyć się w drewnianą listewkę.

Ważne jest również, aby **czas hamowania** pilarek był jak najkrótszy. We współczesnych obrabiarkach powinien on wynosić mniej, niż 10 sekund. W przeciwnym razie stosowany jest hamulec zatrzymujący piłę w wymaganym czasie.

Pilarki poprzeczne należy obsługiwać w **okularach ochronnych**, gdyż skuteczność pneumatycznego odpylania obrabiarki, zwłaszcza przy dużych zasięgach pyłu, jest mała.

Na pilarkach poprzecznych **zabronione** jest piłowanie drewna okrągłego bez oprzyrządowania gwarantującego pewne ustawienie elementu na stole.